

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะเสนอลำดับขั้นของกระบวนการวิจัย เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือสมาชิกรัฐสภา.ศ.2522 จำนวนทั้งสิ้น 192 ท่าน ซึ่งจำแนกออกเป็น วุฒิสมาชิก จำนวน 82 ท่าน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 110 ท่าน

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่ถูกคัดเลือกในการศึกษาจำนวนดังกล่าว หากเราพิจารณาจากเทคนิค การสุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ประชากรเป็น เรือนร้อย¹ จะเห็นได้ว่าพอที่จะเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาทั้งหมดในการศึกษาครั้งนี้ได้ กล่าวคือ เมื่อนำเทคนิคการคัดเลือกตัวอย่างจากการสุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งชั้นเป็นสัดส่วนมาใช้ในการคัดเลือกเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้สัดส่วน 1 ต่อ 4 ประกอบการพิจารณา กลุ่ม/ชั้น (Stratum) ของประชากร ซึ่งผู้วิจัยใช้กลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกลุ่มวุฒิสมาชิก เป็น Stratum หลักเพื่อคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งจากการคัดเลือกตัวอย่าง คัดเลือกได้ปริมาณสูงกว่าจำนวนร้อยละ 25 ของแต่ละกลุ่มตัวอย่างหลัก กล่าวคือ คัดเลือกกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้จำนวนร้อยละ 36.54 จากจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดและคัดเลือกวุฒิสมาชิกได้จำนวนร้อยละ 36.44 จากทั้งสองกลุ่มดังกล่าว เมื่อพิจารณารวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คิดเป็นร้อยละ 36.50 จากจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมด

¹ ศักดิ์ ณาสุกนิรันดร์, "การสุ่มตัวอย่าง," ใน หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (นครหลวงกรุงเทพธนบุรี: บริษัทพิช จำกัด, 251๕), หน้า 75.

อย่างไรก็ตาม มีข้อจำกัดที่ว่า การศึกษาครั้งนี้ไม่ใช่มุ่งเฉพาะเปรียบเทียบค่านิยม และทัศนคติ ระหว่างกลุ่มผู้สมัคร กับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น หากยังศึกษาถึง ปัจจัยภูมิหลังทางสังคมของสมาชิกรัฐสภาที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมและทัศนคติของเขาเหล่านั้น ฉะนั้น การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจะต้องพิจารณาคุณสมบัติของตัวอย่างในแต่ละปัจจัย ภูมิหลังทางสังคม ของสมาชิกรัฐสภาด้วย (ให้มีจำนวนประมาณร้อยละ 25 ของแต่ละปัจจัยตามเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ในกรณีที่ประชากรเป็นเรื้อนร้อย) แต่ทว่า ในการศึกษาครั้งนี้ไม่อาจที่จะทราบได้ว่า ในแต่ละ กลุ่มปัจจัยภูมิหลังทางสังคมต่าง ๆ นั้น มีจำนวนสมาชิกรัฐสภา จำนวนทั้งสิ้นเท่าไร ฉะนั้น จึงมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ในแง่การวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของปัจจัยภูมิหลังทางสังคมที่มีต่อค่านิยมและ ทัศนคติของสมาชิกรัฐสภา พุทธศักราช 2522 อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างในแต่ละปัจจัย ภูมิหลังทางสังคม ที่ถูกคัดเลือกมามีจำนวนสมาชิกพอสมควรและเป็นไปโดยการสุ่ม ซึ่งทำให้ มั่นใจได้พอสมควรสำหรับการจะนำมาวิเคราะห์เพื่อมองในมุมกว้าง ๆ ได้ รายละเอียดลักษณะ ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากตารางที่ 1

ตาราง 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
<u>อายุ</u>		
ไม่เกิน 40 ปี	42	21.9
มากกว่า 40 ปี - 50 ปี	68	35.4
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	82	42.7
	192	
<u>การศึกษาสูงสุด</u>		
ไม่เกินม.ศ. 5	31	16.1
สูงกว่าม.ศ. 5		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	60	31.5
ปริญญาตรีขึ้นไป	101	52.6
<u>กลุ่มการเมืองที่สังกัด</u>		
กิจสังคม	34	17.7
ประชาธิปไตย	13	6.8
ชาติไทย	19	9.9
ประชากรไทย	6	3.1
อิสระและอื่น ๆ	38	19.8

ลักษณะ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
<u>อาชีพก่อนที่จะเป็นสมาชิกรัฐสภา</u>		
ทหาร	68	35.4
ตำรวจ	8	4.2
ข้าราชการพลเรือน	46	23.9
พอกาและอื่น ๆ	70	36.5
<u>ภูมิลำเนาเดิม</u>		
ภาคเหนือ	17	8.9
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50	26.0
ภาคกลาง	89	46.4
ภาคใต้	36	18.7
<u>การ เคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง</u>		
เคย	128	66.7
ไม่เคย	64	33.3

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นสมาชิกรัฐสภาจำนวน 192 ท่าน ซึ่งจำแนกออกเป็นสมาชิกที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี มีจำนวนร้อยละ 21.9 สมาชิกที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี มีจำนวนร้อยละ 35.4 และสมาชิกที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 42.7 เหตุผลที่แบ่งกลุ่มอายุของสมาชิกรัฐสภาดังกล่าวนี้มีหลายประการคือ ค้ำย เหตุที่คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นวุฒิสมาชิกนั้นจะต้องมีอายุ 35 ปีขึ้นไป ดังนั้นการแบ่งกลุ่มในกลุ่มแรกจะต้องให้มีวุฒิสมาชิกรวมกลุ่มอยู่ด้วยพอสมควร สำหรับการแบ่งช่วงอายุระหว่างกลุ่มเป็นสิบปีนั้น เพื่อให้จะให้ง่ายและเป็นที่ยอมรับทั่วไป นอกจากนี้ยังสะดวกต่อการแจกจ่ายอีกด้วย สำหรับสมาชิกที่เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาก่อนมีจำนวนร้อยละ 66.7 ส่วนที่ไม่เคยมีจำนวนร้อยละ 33.3

กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดพรรคกิจสังคมมีจำนวนร้อยละ 17.7 ประชาธิปัตย์มีจำนวนร้อยละ 6.8 ชาติไทยมีจำนวนร้อยละ 9.9 ประชากรไทยมีจำนวนร้อยละ 3.1 อิสระและอื่น ๆ มีจำนวนร้อยละ 19.8 ที่เหลือเป็นกลุ่มวุฒิสมาชิกจำนวนร้อยละ 42.7 (โดยเหตุที่กลุ่มวุฒิสมาชิกแทบทั้งหมดไม่ได้สังกัดพรรคการเมือง แต่เพื่อความสะดวกวิเคราะห์จึงจัดกลุ่มวุฒิสมาชิกเป็นกลุ่มการเมืองอีกกลุ่มหนึ่ง) จากประชากรตัวอย่างดังกล่าวมีจำนวนสูงกว่าร้อยละ 25 จากจำนวนเต็มของสมาชิกในแต่ละพรรค(ยกเว้นพรรคประชากรไทย) ดังนั้นกลุ่มประชากรตัวอย่างดังกล่าวจึงน่าเป็นตัวแทนของแต่ละพรรคได้

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงสุดไม่เกิน ม.ศ. 5 มีจำนวนร้อยละ 16.1 การศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 5 แต่ต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนร้อยละ 31.3 และสมาชิกรัฐสภาที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนร้อยละ 52.6

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำแนกออกตามอาชีพ ก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งสมาชิกรัฐสภาได้ดังนี้คือ สมาชิกรัฐสภาที่เป็นทหารมาก่อนมีจำนวนร้อยละ 35.4 เคยเป็นตำรวจจำนวนร้อยละ 4.2 เคยเป็นข้าราชการพลเรือน จำนวนร้อยละ 23.9 และเคยเป็นพ่อค้า หนายความ เกษตรกร และอื่น ๆ จำนวนร้อยละ 36.5

สมาชิกรัฐสภาจำแนกตามภูมิลำเนาเดิม ได้คือ ภูมิภาคที่มีลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือจำนวนร้อยละ 8.9 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวนร้อยละ 26.0 อยู่ในภาคกลาง มีจำนวนร้อยละ 46.4 และอยู่ภาคใต้มีจำนวนร้อยละ 18.7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ใช้วิธีวิจัยสนาม (field research) ประกอบกับการวิจัยเอกสาร (documentary research) ในส่วนที่เป็นการวิจัยสนาม ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ โดยการศึกษาจากงานวิจัยและหนังสือที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง ลักษณะของคำถามในแบบสอบถามจะมีทั้งคำถามเปิด (opened-end questions) และคำถามปิด (closed-end questions) สำหรับเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกได้ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดตัวแปรอิสระ ได้แก่แบบสอบถามภูมิหลังทางสังคมของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพก่อนที่จะเป็นสมาชิกรัฐสภา ภูมิลำเนาเดิม และคำถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งมีคำถามเกี่ยวกับประเภทของสมาชิกรัฐสภา กลุ่มการเมืองหรือพรรคการเมืองที่สังกัด และเคยดำรงตำแหน่งทางการเมือง

แบบสอบถามวัดตัวแปรตาม ไคแก่

ก. แบบสอบถามวัดค่านิยม ปรับปรุงและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของปราโมทย์ นาคินทร์¹ ซึ่งทำการศึกษาเรื่องค่านิยมของผู้นำกับการพัฒนา¹

ข. แบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมือง ปรับปรุงและดัดแปลงจากแบบสอบถามของลิซิท ชีร์เวกิน² และแบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมืองแบบ L-C Scale ซึ่งรวบรวมโดย Robinson, Rusk และ Head³

การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาค่านิยมทางสังคมและทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นหลักในการศึกษาสิ่งดังกล่าวก่อนที่จะได้มาซึ่งแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

ก. กระบวนการสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม

1. การสร้างแบบสอบถามวัดค่านิยม ไคแก่กระทำตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

ก) ศึกษาและรวบรวมทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหาของตัวแปรนี้ที่สอดคล้องเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปมโนภาพของลักษณะค่านิยมตามที่ปรากฏในบทที่ว่าด้วย ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งศึกษาจากมาตรวัดตัวแปรต่าง ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ไคแก่ คำถามเกี่ยวกับค่านิยมทางเศรษฐกิจซึ่งดัดแปลงจากแบบสอบถาม

¹โปรดดูปราโมทย์ นาคินทร์, "ค่านิยมของผู้นำกับการพัฒนา," ใน วรรณไวทยากร : รัฐศาสตร์, (พระนคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514), หน้า 86-7.

²Likhit Dhiravagin, Political Attitudes of the Bureaucratic Elite and Modernization in Thailand (Bangkok : Thaiwatanapanich, 1974), pp. 79-84.

³John Robinson, Jarold Rusk, and Venda Head, Measure of Political Attitudes (Ann Arbor, Michigan : Institute for Social Research, 1968).

วัดค่านิยมของ ปราโมทย์ นาคทรพรพ¹ ซึ่งเป็นแบบสอบถามวัดค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคลชั้นนำเฉพาะคนไทย เกี่ยวข้องกับค่านิยมในคุณค่าของการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้แก่ คำถามซึ่งประกอบด้วยวัดความต้องการความจริงทางวัตถุ การมีมาตรฐานครองชีพสูง ตลอดจนความเต็มใจที่จะให้ความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจจะระยะยาวมากกว่าการบริโภคในปัจจุบัน

ข) จากคำถามวัดค่านิยมดังกล่าวแล้วผู้วิจัยได้มาดัดแปลงข้อคำถามให้เหมาะสมเพื่อรับมาราววัดที่ใช้ใหม่ (Likert Scale) ตลอดจนเพิ่มเติมเนื้อหาตามค่านิยมที่เป็นโครงสร้างตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะที่เขียนไว้ในบทที่ 1 และจัดเกลาภาษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ค) หาค่าอำนาจ จำแนกของแบบสอบถาม

ง) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2. วิธีการสร้างแบบสอบถามกับทัศนคติทางการเมืองในการปรับปรุงแบบสอบถามนี้
ดำเนินการเป็นขั้นดังนี้

ก. ศึกษาและรวบรวมความรู้เกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองทั้งทางค่านิยมและผลวิจัย (ในที่นี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทัศนคติที่เกี่ยวกับเสรีนิยมและอนุรักษนิยม) และศึกษาจากแบบสอบถามที่สร้างใจแล้วได้แก่ แบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมืองของ ลิซิท ซีร์เวคิน¹ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่วัดทัศนคติแบบก้าวหน้า (Liberal) กลาง (Intermediate) และอนุรักษนิยม (Conservative) และเทคนิคการวัดทัศนคติทางการเมือง

ปราโมทย์ นาคทรพรพ. ค่านิยมของผู้นำกับประเทศไทย. 140 และ 104 หน้า
ในวารสารสังคมวิทยา, ปีที่ 86-88.

¹ Likhit Thiravegin, Political Attitudes of the Bureaucratic Elite and Modernization In Thailand, pp. 79-84

แบบ L-C Scale รวบรวมโดย Robinson, Rusk, และ Head

ประเด็นหรือเรื่องที่น่ามาวัดทัศนคติประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ การเปลี่ยนแปลง ความเสมอภาค และความอดกลั้น ผู้ที่แสดงความรู้สึกในเชิงนิยมชมชอบ ต่อประเด็นทั้ง 3 จะถือว่าเป็นทัศนคติแบบเสรีนิยมขณะที่ผู้ที่แสดงความรู้สึกในทางตรงกันข้ามถือว่าเป็นทัศนคติแบบอนุรักษ์นิยมและผู้ที่มีความคิดเห็นอยู่กึ่งกลางระหว่างทัศนคติทั้ง 2 ประเภท ถือว่ามีทัศนคติแบบกลาง ๆ²

ข) จากคำถามวัดทัศนคติทางการเมืองของ ลีซิด ริระเวคิน และวิธีวัดทัศนคติทางการเมืองที่เรียกว่า L-C Scale ผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลงข้อความให้เหมาะสมหรือปรับ Scale ที่ใช้ใหม่ (Likert Scale) ตลอดจนเพิ่มเติมเนื้อหาตามทัศนคติที่เป็นโครงสร้างและซีกภาษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

ค) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ง) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข. ลักษณะแบบสอบถาม สำหรับแบบสอบถามวัดค่านิยมและทัศนคติมีลักษณะต่าง ๆ เหมือนกันดังนี้

1. ข้อคำถาม เป็นประโยคทัศนคติที่เป็นการเสนอความเห็นทางเชิงบวก-เชิงลบ (positive or negative) เกี่ยวกับเนื้อหานั้น ๆ หรือถามว่าเคยปฏิบัติเช่นนั้นเช่นนี้มากน้อย
2. มาตรการวัด อาศัยเทคนิคของลิเคอร์ท (Likert technique) กล่าวคือ สร้างเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่า (rating scale) แบ่งออกเป็น 5 จุด (points) คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

1

John P. Robinson, Japold G. Rusk, and Vanda B. Head,

Ibid. - ... Michigan ...

²Likhit Dhiravogin, Ibid.

³Likhit Dhiravogin, Ibid.

3. การตอบแบบสอบถาม ในแบบสอบถามดังกล่าวในแต่ละข้อคำถามจะมีข้อคำถามตอบตรงตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อคำถามนั้น ซึ่งมีลักษณะคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ดังกล่าวมาแล้ว

4. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน ให้คะแนนแต่ละข้อคำถามตั้งแต่ 1-5 คะแนน ดังนี้ คือ สำหรับข้อคำถามที่เป็นประโยคทางเชิงบวกให้คะแนนตั้งแต่ข้อ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ถึงข้อ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" จาก 5,4,3,2, และ 1 คะแนนตามลำดับ สำหรับข้อคำถามที่เป็นประโยคทางเชิงลบนั้น ให้คะแนนในทางกลับกันกับประโยคทางเชิงบวก โดยเป็นลำดับเช่นกัน คือ เริ่มจาก 1,2,3,4, และ 5

ค. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำแบบสอบถามต่าง ๆ มาวัดกลุ่มตัวอย่างจริง ได้ทำการทดลองใช้แบบสอบถามและปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ตามหลักและวิธีการดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) แบบ face validity โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 4 ท่าน ทำการตัดสินประโยคต่าง ๆ ของแบบสอบถาม ถึงเกณฑ์การเห็นด้วยของผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงแก้ไขแต่ละกระทงความของแบบสอบถามนั้น ๆ

2. หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างภายในของแบบสอบถาม (Intra-test Validity of questionnaire หรือ Internal Consistency) ใช้วิธีการวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminatory power) โดยใช้อัตราส่วนวิกฤต ที่ (Critical ratio t)¹ เป็นค่าสถิติสำหรับตรวจสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือ ร้อยละ 25 ของกลุ่มคะแนนสูงและร้อยละ 25 ของกลุ่มคะแนนต่ำของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

โดยเหตุที่แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับคือ แบบสอบถามวัดค่านิยมและทัศนคติทางการเมือง

1

Allen L. Edwards, Experimental Design in Psychological Research (New York: Holt, Rinehart and Winston Company, 1968), p. 104.

เป็นแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานที่เคยใช้วิจัยมาหลายครั้งแล้ว ดังนั้น ในการใช้แบบ
 สอบถามทั้ง 2 ฉบับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา
 ครั้งนี้ทั้งหมดจำนวน 192 ท่านเลย ซึ่งผลการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามทั้ง
 2 ฉบับคือ วัดความนิยมและทัศนคตินั้น ผลปรากฏว่า กัดเลือกข้อความถาม วัดความนิยมได้
 4 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 4 ข้อ ส่วนแบบสอบถามวัดทัศนคติก็
 เลือกข้อความถามได้ทั้งหมด 30 ข้อ เป็นข้อความทางเชิงบวก 5 ข้อ เชิงลบ 25 ข้อ¹
 สำหรับค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยนำเสนอในตารางที่ 2 และ 3

ตาราง 2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความนิยมทางสังคมจำนวน 4 ข้อ
 ที่ใช้ทดสอบจริง

ข้อที่	ค่า t
1	2.05
2	2.13
3	2.22
4	1.98

$$P < .05$$

$$df = 94$$

$$t_{.05} = 1.96$$

แบบสอบถามวัดความนิยมทางเศรษฐกิจจาก การศึกษาครั้งนี้มีทั้งหมดจำนวน
 4 ข้อ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกที่สูงพอสมควรและสามารถนำไปทดสอบจริงได้

ตาราง 3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมืองจำนวน 30 ข้อที่ใช้ทดสอบจริง

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
5	3.01 ⁺⁺	20	3.03 ⁺⁺
6	3.44 ⁺⁺	21	2.27 ⁺
7	3.11 ⁺⁺	22	2.01 ⁺
8	2.56 ⁺	23	2.13 ⁺
9	2.71 ⁺⁺	24	1.99 ⁺
10	2.54 ⁺	25	3.23 ⁺
11	2.67 ⁺⁺	26	2.24 ⁺
12	2.02 ⁺	27	2.04 ⁺
13	2.31 ⁺	28	2.54 ⁺
14	2.44 ⁺	29	2.32 ⁺
15	2.63 ⁺⁺	30	2.73 ⁺⁺
16	2.50 ⁺	31	2.41 ⁺
17	2.67 ⁺⁺	32	2.55 ⁺
18	2.31 ⁺	33	2.23 ⁺
19	2.21 ⁺	34	2.72 ⁺⁺

$$^+ P < .05$$

$$t_{.05} = 1.96$$

$$df = 94$$

$$^{++} P < .01$$

$$t_{.01} = 2.576$$

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Test reliability) และทำการ
หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วัดค่านิยมและทัศนคติถึงกล่าวข้างต้นด้วยวิธี Hoyt's,
Analysis of variance¹

ซึ่งผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นนั้น โดยทำการ
ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาทั้งหมดจำนวน 192 ท่าน ระดับการค่าความเชื่อมั่นเสนอ
ไว้ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดค่านิยมในค่านคุณค่าของการพัฒนาเศรษฐกิจ

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	ผลรวมกำลังสอง (Sum Square)	df	ค่าความแปรปรวน (Mean Square)	ค่าความเชื่อมั่น (r_{tt})
ผู้ตอบ	527.15495	191	2.75997	
ข้อคำถาม	131.47266	3	43.82422	
Residual	405.27734	573	0.70904	0.74310
รวม	1064.90495	767		

แบบสอบถามวัดค่านิยมในค่านคุณค่าของการพัฒนาเศรษฐกิจซึ่งมีข้อคำถามจำนวน
4 ข้อ เมื่อนำไปทดสอบจริงกับสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ได้ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.74310 ซึ่งนับว่าแบบสอบถามชุดนี้พอที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือวัดที่น่าเชื่อถือได้

¹ J.P. Guilford, Psychometric Methods, 2nd ed. (New York:
McGraw-Hill Book Co., 1954), pp. 383-5...

ตาราง 5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน (Source of Variation)	ผลรวมกำลังสอง (Sume Square)	df	ค่าความแปรปรวน (Mean Square)	ค่าความเชื่อมั่น (t_{tt})
ผู้ตอบ	899.18889	191	4.70780	
ข้อคำถาม	1341.07222	29	46.24387	
Residual	4852.39444	5539	0.87604	0.81392
รวม	7092.65556	5759		

แบบสอบถามวัดทัศนคติทางการเมืองซึ่ง ข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ เมื่อนำไปวัดทัศนคติทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภาในการศึกษาคั้งนี้ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81392 ซึ่งนับว่าแบบสอบถามชุดนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับที่น่าเชื่อถือได้

การรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามผ่านเลขาธิการรัฐสภา ถึงสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2522

อนึ่ง แบบสอบถามดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้แนบจดหมายของท่านคณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน นอกจากนั้นแบบสอบถามดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ประทับตราไปรษณียากร จำหน่ายของถึงผู้วิจัยเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ด้วย

ผู้วิจัยได้ป้ครับแบบสอบถามเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2522 ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 201 ชุด จากแบบสอบถามที่ได้รับมาดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้มาคัดเลือกโดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling โดยแบ่งกลุ่มตามประเภทของสมาชิกรัฐสภา ได้แบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 192 ชุด รวมเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 32 วัน

ตาราง 6 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนมาจากสมาชิกรัฐสภา

สมาชิกรัฐสภา	จำนวนทั้งหมด	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)		
		จำนวนที่ส่งไป	ได้รับคืน	ใช้วิเคราะห์จริง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	301	301	115	110
วุฒิสมาชิก	225	225	86	82
รวม	526	526	201	192

การจักรกระทำกับข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ซึ่งจากการคัดเลือกแบบสอบถามดังกล่าวนั้นได้แบบสอบถามที่จะนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 192 ชุด จากแบบสอบถามทั้งหมด 192 ชุดนั้น ผู้วิจัยได้จักรกระทำกับข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. สร้างคู่มือลงรหัส
2. กรอกข้อมูลลงในสมุดลงรหัส (Coding Sheet)
3. เขียน Program เพื่อใช้สำหรับหารวิเคราะห์ข้อมูลใน Computer
4. นำข้อมูลทั้งหมดที่บันทึกใน Coding Sheet และ Program ที่ใช้วิเคราะห์ด้วย Computer ไปเจาะบัตร (Punch)
5. นำข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวแล้ว และ Program เข้าเครื่อง Computer เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรตามต่าง ๆ จำแนกตามประเภทของ

สมาชิกรัฐสภาโดยใช้วิธีการ t-test¹

2. หาความแตกต่างของตัวแปรตามจำแนกตามประเภทของตัวแปรอิสระในกรณี
ที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 ค่า โดยใช้สถิติที่เรียกว่า Analysis of variance (ANOVA)²

3. วิเคราะห์ความแปรผันพหุของตัวแปรตามจำแนกตามตัวแปรอิสระที่ละ 5 ตัว
ใช้เทคนิคเรียกว่า Multiple Classification Analysis³ (MCA)

ไปรคคุณ Norman H. Nie, C. Hadlai Hull, Jean G. Jenkins, Korin
Steinbrenner, Date H. Fent, Statistical Package for the Social Sciences
(New York: McGraw-Hill Book Company, 1975), chap. 22-

²
Ibid.

³
Ibid.